

EUROOPAN UNIONI

EUROOPAN PARLAMENTTI

NEUVOSTO

**Strasbourg, 24. huhtikuuta 2024
(OR. en)**

**2022/0131(COD)
LEX 2327**

**PE-CONS 93/1/23
REV 1**

**JAI 1716
MIGR 470
ASIM 121
SOC 880
EMPL 622
EDUC 484
IA 378
CODEC 2575**

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI
KOLMANSIEN MAIDEN KANSALAISILLE
JÄSENVALTION ALUEELLA OLESKELUA JA TYÖSKENTELYÄ VARTEN
MYÖNNETTÄVÄÄ YHDISTELMÄLUPAA KOSKEVASTA YHDEN HAKEMUKSEN
MENETTELYSTÄ SEKÄ JÄSENVALTIOSSA LAILLISESTI OLESKELEVIEN
KOLMANSISTA MAISTA TULLEIDEN TYÖNTEKIJÖIDEN YHTÄLÄISISTÄ OIKEUKSISTA
(UUDELLEENLAADITTU TEKSTI)**

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON
DIREKTIIVI (EU) 2024/...,**

annettu 24 päivänä huhtikuuta 2024,

**kolmansien maiden kansalaisille jäsenvaltion alueella
oleskelua ja työskentelyä varten myönnettävää yhdistelmälupaa koskevasta
yhden hakemuksen menettelystä sekä jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien
kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista
(uudelleenlaadittu teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 79 artiklan
2 kohdan a ja b alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu
kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä³,

¹ EUVL C 75, 28.2.2023, s. 136.

² EUVL C 79, 2.3.2023, s. 59.

³ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 13. maaliskuuta 2024, (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 12. huhtikuuta 2024.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2011/98/EU⁴ on tehtävä useita muutoksia. Mainittu direktiivi olisi selkeyden vuoksi uudelleenlaadittava.
- (2) Unionin olisi varmistettava jäsenvaltioiden alueella laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten oikeudenmukainen kohtelu ja kyseisille kolmansien maiden kansalaisille olisi pyrittävä suomaan tehokkaamman kotouttamispolitiikan avulla unionin kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin verrattavat oikeudet ja velvollisuudet.
- (3) Sellaista yhden hakemuksen menettelyä koskevat säännökset, jonka tarkoituksena on yhdistelmä lupa, joka kattaa sekä oleskelu- että työluvan yhtenä hallinnollisena asiakirjana, yksinkertaistavat ja yhdenmukaistavat omalta osaltaan jäsenvaltioissa tällä hetkellä sovellettavia sääntöjä.
- (4) Jotta henkilön pääsy jäsenvaltioiden alueelle olisi alun alkaen mahdollinen, jäsenvaltioiden olisi voitava myöntää yhdistelmä lupa tai, jos ne myöntävät näitä lupia vasta alueelleen saapumisen jälkeen, viisumi. Jäsenvaltioiden olisi myönnettävä tällaiset yhdistelmäluvut tai viisumit joutuisasti.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/98/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, kolmansien maiden kansalaisille jäsenvaltion alueella oleskelua ja työskentelyä varten myönnettävää yhdistelmä lupaa koskevasta yhden hakemuksen menettelystä sekä jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista (EUVL L 343, 23.12.2011, s. 1).

- (5) Tässä direktiivissä olisi annettava säännöt yhdistelmä lupaa koskevien hakemusten tutkintamenettelyä varten. Tämän menettelyn olisi oltava tehokas ja helposti toteutettava jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten tavanomainen työtaakka huomioon ottaen, ja sen olisi oltava myös avoin, oikeudenmukainen ja syrjimätön asianmukaisen oikeusvarmuuden tarjoamiseksi kyseessä oleville henkilöille kohtuullisessa ajassa.
- (6) Göteborgissa 17 päivänä marraskuuta 2017 annetussa julistuksessa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista vahvistetaan periaatteet, jotka ohjaavat sitä, miten voidaan varmistaa yhtäläiset mahdollisuudet, pääsy työmarkkinoille, oikeudenmukaiset työolot sekä sosiaalinen suojelu ja sosiaalinen osallisuus. Direktiivin 2011/98/EU uudelleentarkastelu on osa osaamista koskevaa toimenpidepakettia, jota ehdotettiin jatkotoimena uudesta muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksesta 23 päivänä syyskuuta 2020 annetulle komission tiedonannolle. Kyseinen uudelleentarkastelu on myös yksi Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevasta toimintasuunnitelmasta 4 päivänä maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon osatekijöistä.
- (7) Tämän direktiivin säännökset eivät saisi vaikuttaa jäsenvaltioiden toimivaltaan säännellä vaatimuksia, jotka koskevat yhdistelmä luvan myöntämistä työntekoa varten. Tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 79 artiklan 5 kohdan mukaiseen jäsenvaltioiden oikeuteen. Sen perusteella jäsenvaltioiden pitäisi voida joko jättää yhdistelmä lupahakemus käsittelemättä tai hylätä se.

- (8) Tällä direktiivillä olisi katettava kolmansien maiden kansalaisten ja työnantajien väliset työsopimukset ja työsuhteet. Jos jäsenvaltion kansallinen oikeus mahdollistaa kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn sellaisten alueelleen sijoittautuneiden työvoiman vuokrausyritysten kautta, joihin työntekijä on työsuhteessa, tällaisia kolmansien maiden kansalaisia ei pitäisi jättää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Kaikkia tämän direktiivin työnantajia koskevia säännöksiä olisi sovellettava yhtä lailla tällaisiin vuokrausyrityksiin.
- (9) Tätä direktiiviä ei tulisi soveltaa kolmansien maiden kansalaisiin, jotka on lähetetty työhön johonkin jäsenvaltioon. Tämä ei saisi estää niitä kolmansien maiden kansalaisia, jotka oleskelevat ja työskentelevät jäsenvaltiossa laillisesti ja jotka on lähetetty työhön johonkin toiseen jäsenvaltioon, nauttimasta lähettämisen ajan edelleen alkuperäjäsenvaltion kansalaisiin nähden yhdenvertaista kohtelua niiden työehtojen ja -olojen osalta, joihin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY⁵ soveltaminen ei vaikuta.
- (10) Kolmansien maiden kansalaisten, jotka saavat kansallisen lainsäädännön, kansainvälisten velvoitteiden tai jäsenvaltion käytännön mukaisesti suojelua, ei pitäisi kuulua tämän direktiivin soveltamisalaan, lukuun ottamatta III lukua, jota olisi sovellettava, jos kyseiset kolmansien maiden kansalaiset kansallisen lainsäädännön mukaan saavat työskennellä ja he työskentelevät tai ovat työskennelleet.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 1996, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon (EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1).

- (11) Tämän direktiivin ei tulisi koskea niitä kolmansien maiden kansalaisia, jotka ovat saaneet direktiivin 2003/109/EY⁶ mukaisen pitkään oleskelleen aseman, koska heillä on kokonaisuudessaan etuoikeutetumpi asema ja erityinen ”pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa”.
- (12) Tätä direktiiviä ei tulisi soveltaa sellaisiin kolmansien maiden kansalaisiin, joille on myönnetty pääsy jonkin jäsenvaltion alueelle kausiluonteista työtä varten ja jotka ovat hakeneet maahan pääsyä tai joille on myönnetty pääsy jäsenvaltion alueelle Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/36/EU⁷ mukaisesti, koska heihin sovelletaan direktiiviä 2014/36/EU, jolla perustetaan oma järjestelmänsä.

⁶ Neuvoston direktiivi 2003/109/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2003, pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta (EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44).

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/36/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 375).

- (13) Jäsenvaltioiden velvollisuus päättää, onko kolmannen maan kansalaisen vai kyseisen kolmannen maan kansalaisen työnantajan tehtävä hakemus, ei saisi vaikuttaa mahdollisiin järjestelyihin, jotka edellyttävät näiden kummankin osallistumista menettelyyn. Jäsenvaltioiden olisi käsiteltävä ja tutkittava yhdistelmäluvhakemukset joko silloin, kun kolmannen maan kansalainen oleskelee sen jäsenvaltion alueen ulkopuolella, johon kyseinen kolmannen maan kansalainen on pyrkimässä, tai silloin, kun kyseinen kolmannen maan kansalainen jo oleskelee kyseisen jäsenvaltion alueella kyseisen jäsenvaltion neuvoston asetuksen (EY) N:o 1030/2002⁸ mukaisesti myöntämän voimassa olevan oleskeluluvan haltijana. Jäsenvaltioilla olisi myös oltava mahdollisuus hyväksyä muiden niiden alueella laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten hakemukset.
- (14) Yhden hakemuksen menettelyä ja yhdistelmäluvaa koskevat tämän direktiivin säännökset eivät saisi koskea yhtenäisiä eivätkä pitkäaikaisia viisumeita. Edellyttäen, että unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä säädetyt vaatimukset täyttyvät, ja jos jäsenvaltio myöntää yhdistelmäluvia ainoastaan alueellaan, asianomaisen jäsenvaltion olisi myönnettävä kyseiselle kolmannen maan kansalaiselle yhdistelmäluvan saamiseksi vaadittu viisumi.

⁸ Neuvoston asetetus (EY) N:o 1030/2002, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta (EYVL L 157, 15.6.2002, s. 1).

- (15) Työmarkkinatilanteen tarkastamisen vaatiman ajan olisi sisällyttävä hakemuksen johdosta tehtävälle päätökselle asetettuun määräaikaan, jos tällainen tarkastaminen tehdään yksittäisen yhdistelmälupahakemuksen yhteydessä. Päätöksen tekemiselle asetettu määräaika ei näin ollen kata työmarkkinatilanteen yleistä tarkastamista, joka ei liity yksittäiseen yhdistelmälupahakemukseen. Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä myöntämään yhdistelmäluvan saamiseksi vaadittu viisumi joutuisasti.
- (16) Jäsenvaltioiden olisi päällekkäisen työn ja menettelyjen pitkittymisen välttämiseksi pyrittävä siihen, että hakijoita vaaditaan toimittamaan asiaankuuluvat asiakirjat vain kerran, ja tehtävä vain yksi sisältötarkastus asiakirjoihin, jotka hakija on toimittanut sekä yhdistelmäluvan että tarvittaessa yhdistelmäluvan saamiseksi vaaditun viisumin myöntämistä varten.
- (17) Tämän direktiivin mukainen toimivaltaisen viranomaisen nimeäminen ei saisi rajoittaa muiden viranomaisten ja soveltuvin osin työmarkkinaosapuolten tehtäviä ja vastuuta hakemuksen tutkimisen ja hakemuksen johdosta tehtävän päätöksen osalta.
- (18) Ammattipätevyyden tunnustamisen vaatiman ajan ei kuitenkaan tulisi sisältyä hakemuksen johdosta tehtävälle päätökselle asetettuun määräaikaan. Tämä direktiivi ei saisi rajoittaa tutkintotodistusten tunnustamista koskevien kansallisten menettelyjen soveltamista.

- (19) Kansallisessa lainsäädännössä olisi määritettävä seuraukset siitä, jos viranomaiset eivät tee päätöstä tässä direktiivissä säädetyssä määräajassa, ja näistä tapauksista olisi voitava valittaa oikeusteitse.
- (20) Kuten osajien houkuttelemisesta EU:hun 27 päivänä huhtikuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa todetaan, 'osaamiskumppanuudet' ovat yksi uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen ulkoisen ulottuvuuden keskeisistä seikoista. Kyseisillä kumppanuuksilla on tarkoitus vahvistaa unionin, jäsenvaltioiden ja kumppanimaiden välistä yhteistyötä ja edistää työvoiman kansainvälistä liikkuvuutta ja osaamisen kehittämistä molempia osapuolia hyödyttävällä ja kiertoajatteluun perustuvalla tavalla. Yhdistelmäluupahakemusten käsittelyn nopeuttaminen tässä direktiivissä säädetyissä rajoissa voisi myös edistää 'osaamiskumppanuuksien' tehokasta täytäntöönpanoa keskeisten kumppanimaiden kanssa.
- (21) Jotta unionin työmarkkinoista saataisiin tehokkaammat ja houkuttelevammat, jäsenvaltioiden olisi voitava tässä direktiivissä säädetyissä rajoissa nopeuttaa kolmansien maiden kansalaisten, jotka ovat jo yhdistelmäluvan haltijoita toisessa jäsenvaltiossa, tekemien tai heidän puolestaan tehtyjen yhdistelmäluupahakemusten käsittelyä.

- (22) Yhdistelmä lupa olisi laadittava asetuksen (EY) N:o 1030/2002 mukaisesti siten, että jäsenvaltiot voivat sisällyttää siihen lisätietoja erityisesti siitä, onko henkilöllä lupa työskennellä vai ei. Jäsenvaltion olisi mainittava – myös maahanmuuton valvonnan tehostamiseksi – paitsi yhdistelmäluvassa myös kaikissa myöntämissään oleskeluluvissa tiedot työskentelyluvasta riippumatta siitä, minkä tyyppisen luvan tai oleskeluluvan perusteella kyseiselle kolmannen maan kansalaiselle on myönnetty pääsy kyseisen jäsenvaltion alueelle ja sen työmarkkinoille. Asetuksen (EY) N:o 1030/2002 mukaisesti kolmansien maiden kansalaisilla olisi oltava oikeus tarkistaa paperimuodossa tai sähköisessä muodossa olevat tiedot ja tarvittaessa pyytää tietojen korjaamista tai poistamista.
- (23) Tämän direktiivin säännöksiä, jotka koskevat muita tarkoituksia kuin työntekoa varten myönnettyjä oleskelulupia, olisi sovellettava ainoastaan tällaisten lupien muotoon, eivätkä ne saisi rajoittaa sellaisten unionin tai kansallisten sääntöjen soveltamista, jotka koskevat maahanpääsymenettelyjä ja tällaisten lupien myöntämistä koskevia menettelyjä.

- (24) Yhdistelmä lupaa ja muita tarkoituksia kuin työntekoa varten myönnettyä oleskelulupaa koskevat tämän direktiivin säännökset eivät saisi estää jäsenvaltioita laatimasta lisäksi paperiasiakirjaa työsuhdetta koskevien tarkempien tietojen antamiseksi, jos niitä ei voida oleskeluluvan kaavasta johtuvan tilanpuutteen vuoksi sisällyttää oleskelulupaan. Tällaisella asiakirjalla voidaan ehkäistä kolmansien maiden kansalaisten hyväksikäyttöä ja torjua laitonta työntekoa, mutta sen olisi oltava jäsenvaltioille vapaaehtoinen eikä sitä saisi käyttää työluvan korvikkeena, sillä sellainen heikentäisi yhdistelmäluvan merkitystä. Nämä tiedot voidaan tallentaa myös sähköisessä muodossa hyödyntämällä asetuksen (EY) N:o 1030/2002 4 artiklassa ja sen liitteessä olevassa a kohdan 20 alakohdassa tarjottuja teknisiä mahdollisuuksia. Lisäksi työnantajien edellytetään tiedottavan kolmansista maista tulleille työntekijöille työsuhteen olennaisista seikoista ja niiden mahdollisista muutoksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1152⁹ mukaisesti.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1152, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa (EUVL L 186, 11.7.2019, s. 105).

- (25) Olosuhteiden ja arviointiperusteiden, joiden perusteella yhdistelmäluvan myöntämistä tai sen muuttamista tai uudistamista koskeva hakemus voidaan hylätä tai joiden perusteella yhdistelmä lupa voidaan peruuttaa, olisi oltava objektiivisia, ja niistä olisi säädettävä kansallisessa lainsäädännössä; tähän kuuluu myös velvoite noudattaa unionin etuuskohtelun periaatetta, sellaisena kuin se on ilmaistu erityisesti vuoden 2003 ja 2005 liittymisasiakirjojen asianomaisissa määräyksissä. Luvan hylkäämistä ja peruuttamista koskevat päätökset olisi perusteltava asianmukaisesti. Yhdistelmäluvan myöntämistä, muuttamista tai uusimista koskevan hakemuksen hylkäämistä tai yhdistelmäluvan peruuttamista koskevat päätökset olisi tehtävä unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen perusteiden nojalla, ja niissä olisi tarvittaessa otettava huomioon tapauksen erityiset olosuhteet ja noudatettava suhteellisuusperiaatetta. Poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa, jotka liittyvät hakemuksen monimutkaisuuteen, ja hakijan edun vuoksi tämän direktiivin mukaista päätöksen tekemiselle asetettua määräaikaa olisi voitava pidentää 30 päivällä. Jos yhdistelmäluvan haltija vaihtaa työnantajaa, ajanjakson pidentäminen 15 päivällä olisi perusteltava asianmukaisesti.

- (26) Sen varmistamiseksi, että kolmansien maiden kansalaisilla ja heidän perheillään on tosiasiallinen mahdollisuus käyttää oikeuksiaan, jäsenvaltioiden olisi annettava heille maksutta helppokäyttöiset tiedot yhdistelmäluvan hakemiseksi tarvittavista asiakirjatodisteista, maahantulon ja oleskelun edellytyksistä sekä heidän ja heidän perheenjäsentensä suojeluun liittyvistä oikeuksista, velvollisuuksista ja menettelyllisistä takeista. Näihin tietoihin olisi sisällyttävä tiedot työmarkkinaosapuolista, erityisesti työntekijäjärjestöistä, jotta voidaan parantaa heidän tietämystään ja näin suojella heitä paremmin työssä.
- (27) Kolmannen maan kansalaisen, jolla on voimassa oleva matkustusasiakirja ja jonkin Schengenin säännöstöä kaikilta osin soveltavan jäsenvaltion myöntämä yhdistelmä lupa, olisi voitava vapaasti päästä Schengenin säännöstöä kaikilta osin soveltavien jäsenvaltioiden alueelle ja liikkua siellä vapaasti enintään kolmen kuukauden ajan kuuden kuukauden jakson aikana Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/399¹⁰ ja tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen¹¹ (Schengen-yleissopimus) 21 artiklan mukaisesti.

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/399, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) (EUVL L 77, 23.3.2016, s. 1).

¹¹ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19.

- (28) Koska asiasta ei ole annettu horisontaalista unionin lainsäädäntöä, kolmansien maiden kansalaisten oikeudet vaihtelevat sen mukaan, missä jäsenvaltiossa he työskentelevät ja mikä on heidän kansalaisuutensa. Johdonmukaisen maahanmuuttopolitiikan edelleen kehittämiseksi, unionin kansalaisten ja jossain jäsenvaltiossa laillisesti työskentelevien kolmansien maiden kansalaisten oikeuksia koskevien erojen kaventamiseksi sekä maahanmuuttokysymyksiä koskevan voimassa olevan unionin säännösten täydentämiseksi olisi säädettävä tiettyjen oikeuksien kokonaisuudesta, jotta voidaan tarkentaa erityisesti ne osa-alueet, joilla kohdellaan yhdenvertaisesti jäsenvaltion omia kansalaisia ja sellaisia kolmansien maiden kansalaisia, joilla ei vielä ole pitkään oleskelleen henkilön asemaa. Tällaisten säännösten tarkoituksena on luoda yhdenvertaiset vähimmäistoimintaedellytykset unionissa, tunnustaa, että tällaiset kolmansien maiden kansalaiset osallistuvat unionin talouden rakentamiseen tekemällä työtä ja maksamalla veroja, sekä vähentää jäsenvaltion omien kansalaisten ja kolmansien maiden kansalaisten välistä epäoikeudenmukaista kilpailua, joka aiheutuu viimeksi mainittujen mahdollisesta hyväksikäytöstä. Tässä direktiivissä olisi ”kolmannesta maasta tullut työntekijä” määriteltävä kolmannen maan kansalaiseksi, jolle on myönnetty pääsy jonkin jäsenvaltion alueelle, joka oleskelee siellä laillisesti ja joka saa kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti työskennellä siellä työsuhteessa olevana. Tässä yhteydessä kolmannesta maasta tulleella työntekijällä on oltava kunkin jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännössä määritelty työsopimus tai työsuhde, Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen.

- (29) Kun yhdistelmäluvan haltija vaihtaa työnantajaa, uuden työnantajan olisi ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille työsuhdetta koskevat yksityiskohtaiset tiedot kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Pelkästään työehtojen, kuten työnantajan osoitteen, tavanomaisen työpaikan, työajan tai palkan, muuttaminen ei merkitse työnantajan vaihtumista.
- (30) Kaikilla jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevilla ja työskentelevillä kolmansien maiden kansalaisilla olisi oltava ainakin yhtäläiset oikeudet, jotka perustuvat yhdenvertaiseen kohteluun heidän oleskelujäsenvaltionsa omien kansalaisten kanssa riippumatta siitä, missä tarkoituksessa tai millä perusteella he ovat alun perin saaneet maahantuloluvan. Oikeus yhdenvertaiseen kohteluun tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvilla aloilla olisi myönnettävä paitsi sellaisille kolmansien maiden kansalaisille, joille on myönnetty pääsy johonkin jäsenvaltioon työntekoa varten, myös niille muuta tarkoitusta varten maahan päästetyille, joille on myönnetty pääsy kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille unionin oikeuden muiden säännösten tai kansallisen lainsäädännön nojalla; näihin henkilöihin kuuluvat neuvoston direktiivin 2003/86/EY¹² nojalla jäsenvaltioon päästetyt kolmannesta maasta tulleen työntekijän perheenjäsenet ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/801¹³ mukaisesti jäsenvaltion alueelle päästetyt kolmansien maiden kansalaiset.

¹² Neuvoston direktiivi 2003/86/EY, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, oikeudesta perheenyhdistämiseen (EUVL L 251, 3.10.2003, s. 12).

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/801, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä (EUVL L 132, 21.5.2016, s. 21).

- (31) Oikeus yhdenvertaiseen kohteluun tietyillä aloilla olisi kytkettävä ehdottomasti kolmansien maiden kansalaisilla olevaan lailliseen oikeuteen oleskella jossain jäsenvaltiossa ja sen työmarkkinoille myönnettyyn pääsyyn; nämä seikat käyvät ilmi oleskelu- ja työluvan sisältävästä yhdistelmäluvasta ja sellaisista muista tarkoituksia varten myönnettyistä oleskeluluvista, jotka sisältävät myös työlupaa koskevia tietoja.
- (32) Tässä direktiivissä tarkoitettulla kolmansista maista tulleiden työntekijöiden oikeudella yhdenvertaiseen kohteluun jäsenvaltioiden kansalaisten kanssa työehtojen ja -olojen osalta edistetään osaltaan ihmisarvoista työtä ja estetään kolmansista maista tulleiden työntekijöiden hyväksikäyttöä. Kyseiseen oikeuteen olisi kuuluttava ainakin työehdot, palkka, mukaan lukien ylityökorvaukset, pidätykset ja takautuvat maksut, työntekijöiden saatavat työnantajan maksukyvyttömyystapauksessa, samapalkkaisuuden periaatteen soveltaminen, irtisanominen, miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu, koulutus, työterveys ja -turvallisuus, työaika, vapaat ja lomat. Yhdenvertaista kohtelua koskevaan oikeuteen olisi sisällyttävä unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, voimassa olevissa työehtosopimuksissa ja jäsenvaltion käytännössä vahvistetut työolot samoin ehdoin kuin asianomaisen jäsenvaltion omilla kansalaisilla.

- (33) Jäsenvaltion olisi tunnustettava kolmannen maan kansalaisen toisessa jäsenvaltiossa hankkima ammattipätevyys samoin tavoin kuin unionin kansalaisten ammattipätevyys, ja sen olisi otettava huomioon jossain kolmannessa maassa hankittu pätevyys Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY¹⁴ mukaisesti. Kolmansista maista tulleille työntekijöille myönnetty oikeus yhdenvertaiseen kohteluun asiaankuuluvien kansallisten menettelyjen mukaisesti tapahtuvan tutkintojen, todistusten ja muun ammattipätevyyden tunnustamisen osalta ei saisi vaikuttaa jäsenvaltioiden toimivaltaan myöntää tällaisille kolmansista maista tulleille työntekijöille pääsy työmarkkinoilleen.
- (34) Kolmansista maista tulleita työntekijöitä olisi kohdeltava yhdenvertaisesti sosiaaliturvan osalta. Sosiaaliturvan alat on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004¹⁵. Tämän direktiivin säännöksiä, jotka koskevat yhdenvertaista kohtelua sosiaaliturvan osalta, olisi sovellettava myös työntekijöihin, joille on myönnetty pääsy johonkin jäsenvaltioon suoraan kolmannesta maasta. Tällä direktiivillä ei kuitenkaan pitäisi myöntää kolmansista maista tulleille työntekijöille laajempia oikeuksia kuin ne, jotka voimassa oleva unionin oikeus jo tarjoaa sosiaaliturvan alalla jäsenvaltioiden välisen rajan ylittävässä tilanteessa oleville kolmansien maiden kansalaisille.

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, ammattipätevyyden tunnustamisesta, (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22).

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta (EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1).

- (35) Euroopan unionin tuomioistuim on katsonut 25 päivänä marraskuuta 2020 asiassa C-302/19 antamassaan tuomiossa¹⁶, että jäsenvaltio ei voi evätä tai alentaa yhdistelmäluvan haltijalle maksettavaa sosiaaliturvaetuutta sillä perusteella, että kyseisen haltijan kaikki perheenjäsenet eivät asu tai osa heistä ei asu kyseisessä jäsenvaltiossa vaan kolmannessa maassa, sikäli kuin se myöntää kyseisen etuuden kansalaisilleen heidän perheenjäsentensä asuinpaikasta riippumatta.
- (36) Jäsenvaltioiden olisi taattava ainakin sellaisten kolmansien maiden kansalaisten yhdenvertainen kohtelu, jotka ovat työsuhteessa tai jotka on rekisteröity työttömiksi työnhakijoiksi sen jälkeen, kun he ovat olleet työsuhteessa vähimmäisajan. Mahdolliset tämän direktiivin mukaiset rajoitukset, jotka koskevat yhdenvertaista kohtelua sosiaaliturvan alalla, eivät saisi vaikuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1231/2010¹⁷ nojalla myönnettyihin oikeuksiin.
- (37) Unionin oikeudessa ei rajoiteta jäsenvaltioiden toimivaltaa järjestää sosiaaliturvajärjestelmänsä. On kunkin jäsenvaltion asia säätää edellytykset, joiden perusteella sosiaaliturvaetuuksia myönnetään, sekä näiden etuuksien määrä ja kesto. Tätä toimivaltaa käyttäessään jäsenvaltioiden olisi kuitenkin noudatettava unionin oikeutta.

¹⁶ Unionin tuomioistuimen tuomio 25 päivänä marraskuuta 2020, Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) vastaan WS, C-302/19, ECLI:EU:C:2020:957, 39 kohta.

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1231/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja asetuksen (EY) N:o 987/2009 ulottamisesta koskemaan niitä kolmansien maiden kansalaisia, joita nämä asetukset eivät yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi vielä koske (EUVL L 344, 29.12.2010, s. 1).

- (38) Kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhdenvertaista kohtelua ei tulisi soveltaa ammatillisen koulutuksen alalla toteutettaviin toimenpiteisiin, jotka rahoitetaan sosiaaliturvajärjestelmistä.
- (39) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että ne estävät kolmansista maista tulleiden työntekijöiden syrjinnän sellaisten tavaroiden ja palvelujen saatavuudessa, joiden osalta taataan kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu heidän oleskelujäsenvaltionsa kansalaisten kanssa tämän direktiivin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siihen, että estetään mahdollinen syrjintä yksityisten vuokra-asuntojen saatavuudessa, jotta varmistetaan, että asumisolosuhteet ja vuokrasopimukset ovat kansallisen lainsäädännön mukaisten yksityistä vuokrausta koskevien kansallisten normien ja kansallisten määräysten mukaiset, myös vuokran määrää koskevien normien ja määräysten osalta. On erityisen tärkeää varmistaa, että kolmansista maista tulleet työntekijät voivat kansallisen lainsäädännön mukaisesti asianomaisen jäsenvaltion työntekijöiden tapaan vapaasti valita majoituksensa ilman velvollisuutta asua työnantajan tarjoamassa majoituksessa.
- (40) Kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun vahvistamiseksi jäsenvaltioiden olisi säädettävä työnantajille määrättävistä tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamuksista, jos ne rikkovat tämän direktiivin nojalla annettuja kansallisia säännöksiä erityisesti työolojen ja -ehtojen, yhdistymis- ja liittymisvapauden sekä asetuksessa (EY) N:o 883/2004 määriteltyjen sosiaaliturvan alojen osalta.

- (41) Tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi, tarvittaessa yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa kansallisen lainsäädännön mukaisesti, säädettävä asianmukaisista valvontamekanismeista ja tarvittaessa tehokkaista ja riittävästä tarkastuksista alueellaan kansallisen lainsäädännön tai hallinnollisen käytännön mukaisesti. Työsuojelutarkastuksista vastaavilla yksiköillä tai muilla toimivaltaisilla viranomaisilla olisi tarvittaessa oltava pääsy työpaikalle.
- (42) Jäsenvaltioiden olisi myös varmistettava, että käytössä on tehokkaita mekanismeja, joiden avulla kolmansista maista tulleiden työntekijöiden olisi voitava hakea muutosta oikeusteitse ja tehdä kanteluja joko suoraan tai sellaisten kolmansien osapuolten, kuten ammattiliittojen tai muiden järjestöjen, välityksellä, joille kansallisessa lainsäädännössä, hallinnollisessa käytännössä tai sovellettavissa työehtosopimuksissa vahvistettujen perusteiden mukaisesti on oikeutettua etua tämän direktiivin noudattamisen varmistamisesta, tai toimivaltaisten viranomaisten välityksellä. Kyseisiä tehokkaita mekanismeja pidetään välttämättömänä, jotta voidaan puuttua tilanteisiin, joissa kolmansista maista tulleet työntekijät eivät ole tietoisia täytäntöönpanomekanismeista tai epäröivät käyttää niitä omissa nimissään esimerkiksi mahdollisten seurausten pelossa. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kolmansista maista tulleilla työntekijöillä on samat mahdollisuudet kuin heidän oleskelujäsenvaltionsa kansalaisilla oikeudenkäyntimenettelyihin, mukaan lukien oikeudelliset ja hallinnolliset menettelyt, valitukset, sovittelu ja muut mekanismit, joista kansallisessa lainsäädännössä säädetään jäsenvaltion omien kansalaisten osalta. Jäsenvaltioiden olisi myös taattava oikeusavun saanti samoin edellytyksin kuin jäsenvaltion omille työntekijöille kyseisissä menettelyissä, jos siitä säädetään niiden kansallisessa lainsäädännössä.

- (43) Kansallisella tasolla pitäisi jo olla hyväksytty ja voimassa samankaltaisia kansallisia toimenpiteitä, jotka liittyvät työntekijöiden suojelua koskeviin seurantaan, arviointiin, tarkastuksiin, seuraamuksiin ja kanteluiden helpottamiseen.
- (44) Haltijan, jolla on yhdistelmäluva, olisi saatava vaihtaa työnantajaa luvan voimassaoloaikana. Sen lisäksi, että jäsenvaltiot tarkistavat, täyttääkö yhdistelmäluvan haltija edelleen unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä säädetyt vaatimukset, niiden olisi voitava ottaa käyttöön tiettyjä edellytyksiä työnantajan vaihtamiselle, mukaan lukien ilmoitusmenettely ja työmarkkinatilanteen tarkastaminen, jos asianomainen jäsenvaltio tarkastaa työmarkkinatilanteen yhdistelmäluvapahakemusten yhteydessä. Jotta estettäisiin työnantajan vaihtumiseen liittyvien tämän direktiivin säännösten mahdollinen väärinkäyttö, jäsenvaltioiden olisi myös voitava asettaa vähimmäisaika, jonka ajan yhdistelmäluvan haltijan on työskenneltävä ensimmäisen työnantajan palveluksessa ennen työnantajan vaihtamista. Kansallisen lainsäädännön mukaisesti määritetystä työsopimuksen kestosta riippumatta kyseinen vähimmäisaika ei saisi missään tapauksessa ylittää kuutta kuukautta. Jäsenvaltioiden olisi sallittava työnantajan vaihtaminen ennen tällaisen vähimmäisajan päättymistä asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa, kuten yhdistelmäluvan haltijan hyväksikäyttötilanteissa tai tapauksissa, joissa työnantaja ei täytä yhdistelmäluvan haltijaa koskevia oikeudellisia velvoitteitaan.

- (45) Jos kolmannen maan kansalainen on työttömänä, yhdistelmälupaa ei saisi peruuttaa ainakaan kolmeen kuukauteen taikka kuuteen kuukauteen, jos hänellä on ollut yhdistelmälupa yli kaksi vuotta. Jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia, että yhdistelmäluvan haltija esittää todisteet riittävistä varoista itsensä elättämiseen, jos työttömyys kestää yli kolme kuukautta.
- (46) Jotta parannettaisiin tietämystä yhdistelmäluvan myöntämismenettelystä sekä kolmansista maista tulleiden työntekijöiden ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista, velvollisuuksista ja menettelyllisistä takeista, jäsenvaltioita kannustetaan tehostamaan näitä asioita koskevia tiedotustoimia ja -kampanjoita, mukaan lukien tarvittaessa kolmansiin maihin kohdistuvat toimet ja kampanjat.
- (47) Tämän direktiivin soveltaminen ei saisi estää soveltamasta unionin oikeuteen tai sovellettaviin kansainvälisiin välineisiin sisältyviä suotuisampia säännöksiä.
- (48) Jäsenvaltioiden olisi pantava tämän direktiivin säännökset täytäntöön ilman sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää erityisesti neuvoston direktiivin 2000/43/EY¹⁸ ja neuvoston direktiivin 2000/78/EY¹⁹ mukaisesti.

¹⁸ Neuvoston direktiivi 2000/43/EY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22).

¹⁹ Neuvoston direktiivi 2000/78/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 2000, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista (EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16).

- (49) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita, jotka ovat säännösten antaminen kolmansien maiden kansalaisille jäsenvaltion alueella työskentelyä varten myönnettävää yhdistelmä lupaa koskevasta yhden hakemuksen menettelystä sekä jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (50) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- (51) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.

- (52) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (53) Velvollisuuden saattaa tämä direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä olisi rajoitettava säännöksiin, joilla muutetaan aiemman direktiivin säännöksiä. Velvollisuus saattaa sisällöltään muuttumattomat säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä perustuu aiempaan direktiiviin.
- (54) Tällä direktiivillä ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden velvollisuuteen noudattaa liitteessä I olevaa määräaikaa, jonka kuluessa niiden on saatettava siinä mainittu direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

1. Tässä direktiivissä säädetään
 - a) yhden hakemuksen menettelystä yhdistelmäluvan myöntämiseksi kolmansien maiden kansalaisille jäsenvaltion alueella työntekoa varten tapahtuvaa oleskelua varten, jotta voidaan yksinkertaistaa heidän maahanpääsyään koskevia menettelyjä ja helpottaa heidän asemansa valvontaa;
 - b) jäsenvaltion alueella laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista riippumatta siitä, mitä tarkoitusta varten heille on alun perin myönnetty pääsy tuon jäsenvaltion alueelle, jolloin perustana on yhdenvertainen kohtelu tämän jäsenvaltion kansalaisten kanssa.
2. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen päättää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 79 artiklan 5 kohdan mukaisesti siitä, kuinka paljon kolmansien maiden kansalaisia päästetään niiden alueelle.

2 artikla
Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) 'kolmannen maan kansalaisella' henkilöä, joka ei ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu unionin kansalainen;
- 2) 'kolmannesta maasta tulleella työntekijällä' kolmannen maan kansalaista, jolle on myönnetty pääsy jonkin jäsenvaltion alueelle ja joka oleskelee siellä laillisesti ja joka kansallisen lainsäädännön, työehtosopimusten tai käytännön mukaisesti saa työskennellä työsuhteessa olevana tuossa jäsenvaltiossa;
- 3) 'yhdistelmäluvalla' jäsenvaltion viranomaisten myöntämää oleskelulupaa, joka oikeuttaa kolmannen maan kansalaisen oleskelemaan laillisesti tuon jäsenvaltion alueella työntekoa varten;
- 4) 'yhden hakemuksen menettelyllä' mitä tahansa menettelyä, jossa tehdään kolmannen maan kansalaisen tai hänen työnantajansa tekemän, jonkin jäsenvaltion alueella oleskelua ja työntekoa varten annettavaa lupaa koskevan yhden hakemuksen perusteella päätös kyseisen yhdistelmäluvahakemuksen johdosta.

3 artikla
Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan kolmansien maiden kansalaisiin,
 - a) jotka hakevat lupaa oleskella jonkin jäsenvaltion alueella työntekoa varten;
 - b) joille on unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti myönnetty pääsy jäsenvaltioon muuta tarkoitusta kuin työntekoa varten, jotka saavat työskennellä ja joille on myönnetty oleskelulupa asetuksen (EY) N:o 1030/2002 mukaisesti; tai
 - c) joille on unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti myönnetty pääsy jäsenvaltioon työntekoa varten.
2. Tätä direktiiviä ei sovelleta niihin kolmansien maiden kansalaisiin,
 - a) jotka ovat sellaisia unionin kansalaisten perheenjäseniä, jotka ovat käyttäneet tai käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen unionissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY²⁰ mukaisesti;

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

- b) joilla on yhdessä perheenjäsentensä kanssa kansalaisuudestaan riippumatta joko unionin ja sen jäsenvaltioiden tai unionin ja kolmansien maiden kesken tehtyjen sopimusten perusteella unionin kansalaisten oikeutta vastaava oikeus vapaaseen liikkuvuuteen;
- c) jotka on lähetetty työhön, niin kauan kuin he ovat työhön lähetettyinä;
- d) jotka ovat hakeneet pääsyä tai joille on myönnetty pääsy jäsenvaltion alueelle yrityksen sisällä siirtyvinä työntekijöinä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/66/EU²¹ mukaisesti;
- e) jotka ovat hakeneet pääsyä tai joille on myönnetty pääsy jonkin jäsenvaltion alueelle kausityöntekijöinä direktiivin 2014/36/EU mukaisesti tai au pair -sopimuksella;
- f) joille on myönnetty lupa oleskella jossain jäsenvaltiossa tilapäisen suojelun perusteella neuvoston direktiivin 2001/55/EY²² mukaisesti tai jotka ovat hakeneet lupaa oleskella tällä perusteella ja odottavat asemaansa koskevaa päätöstä;

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/66/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä (EUVL L 157, 27.5.2014, s. 1).

²² Neuvoston direktiivi 2001/55/EY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2001, vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun antamiseksi siirtymään joutuneiden henkilöiden joukottaisen maahantulon tilanteissa, ja toimenpiteistä näiden henkilöiden vastaanottamisen ja vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolisen jakautumisen edistämiseksi (EYVL L 212, 7.8.2001, s. 12).

- g) jotka saavat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU²³ mukaista kansainvälistä suojelua tai jotka ovat hakeneet tuon direktiivin mukaista kansainvälistä suojelua ja joiden hakemuksen johdosta ei ole vielä tehty lopullista päätöstä;
- h) jotka saavat jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön, sen kansainvälisten velvoitteiden tai jäsenvaltion käytännön mukaista kansainvälistä suojelua tai jotka ovat hakeneet jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön, sen kansainvälisten velvoitteiden tai jäsenvaltion käytännön mukaista kansainvälistä suojelua ja joiden hakemuksen johdosta ei ole vielä tehty lopullista päätöstä;
- i) jotka ovat pitkään oleskelleita kolmannen maan kansalaisia direktiivin 2003/109/EY mukaisesti;
- j) joiden maasta poistamista on lykätty tosiseikkoihin perustuvista tai oikeudellisista syistä;
- k) jotka ovat hakeneet pääsyä tai joille on myönnetty pääsy jonkin jäsenvaltion alueelle itsenäisinä ammatinharjoittajina;
- l) jotka ovat hakeneet maahan pääsyä tai joille on myönnetty pääsy merenkulkijoina missä tahansa tehtävässä työskentelyä varten jossain jäsenvaltiossa rekisteröidyillä tai sen lipun alla purjehtivalla aluksella.

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/95/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle (EUVL L 337, 20.12.2011, s. 9).

3. Jäsenvaltiot voivat päättää, että II lukua ei sovelleta kolmansien maiden kansalaisiin, joille on joko myönnetty lupa työntekoon jonkin jäsenvaltion alueella enintään kuudeksi kuukaudeksi tai joille on myönnetty pääsy jäsenvaltioon opiskelua varten.
4. Jäljempänä olevan II luvun säännöksiä ei sovelleta kolmansien maiden kansalaisiin, joilla on viisumin perusteella lupa työntekoon.
5. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 2 kohdan h alakohdassa säädetään, III lukua sovelletaan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön, sen kansainvälisten velvoitteiden tai jäsenvaltion käytännön mukaista suojelua saaviin henkilöihin, jos heillä on kansallisen lainsäädännön mukainen lupa työskennellä.

II luku

Yhden hakemuksen menettely ja yhdistelmä lupa

4 artikla

Yhden hakemuksen menettely

1. Yhdistelmäluvvan myöntämistä, muuttamista tai uusimista koskeva hakemus tehdään yhden hakemuksen menettelyä noudattaen. Jäsenvaltioiden on määritettävä, onko kolmannen maan kansalainen vai kolmannen maan kansalaisen työnantajan tehtävä yhdistelmä lupahakemus. Jäsenvaltiot voivat vaihtoehtoisesti sallia sen, että hakemuksen tekee jompikumpi näistä kahdesta.
2. Yhdistelmä lupahakemus käsitellään ja tutkitaan joko silloin, kun asianomainen kolmannen maan kansalainen oleskelee sen jäsenvaltion ulkopuolella, johon kyseinen kolmannen maan kansalainen on pyrkimässä, tai silloin, kun kyseinen kolmannen maan kansalainen jo oleskelee kyseisen jäsenvaltion alueella voimassa olevan oleskeluluvan haltijana. Jäsenvaltio voi myös hyväksyä muiden alueellaan laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten tekemät yhdistelmä lupahakemukset kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

3. Jäsenvaltiot tutkivat 1 kohdan mukaisesti tehdyn hakemuksen ja tekevät päätöksen myöntää, muuttaa tai uusia yhdistelmälua, mikäli hakija täyttää unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä asetetut vaatimukset. Yhdistelmäluvan myöntämistä, muuttamista tai uusimista koskeva päätös on yksi hallinnollinen asiakirja, joka sisältää sekä oleskelu- että työluvan.
4. Edellyttäen, että unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä säädetty vaatimukset täyttyvät, ja jos jäsenvaltio myöntää yhdistelmälua ainoastaan alueellaan, asianomaisen jäsenvaltion on myönnettävä kyseiselle kolmannen maan kansalaiselle yhdistelmäluvan saamiseksi vaadittu viisumi.
5. Jos säädetty edellytykset on täytetty, jäsenvaltiot myöntävät yhdistelmäluvan niille kolmansien maiden kansalaisille, jotka hakevat pääsyä jäsenvaltion alueelle, ja niille kolmansien maiden kansalaisille, joille on jo myönnetty pääsy ja jotka hakevat oleskelulupansa uusimista tai muuttamista sen jälkeen, kun tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamiseksi annetut säännökset ovat tulleet voimaan.

5 artikla

Toimivaltainen viranomainen

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä viranomainen, jolla on toimivalta ottaa hakemus vastaan ja myöntää yhdistelmälua.
2. Toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä yhdistelmäluvahakemuksen johdosta päätös mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään 90 päivän kuluessa täydellisen hakemuksen jättämispäivästä.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun määräaikaan on sisällytettävä työmarkkinatilanteen tarkastaminen silloin, kun tällainen tarkastus tehdään yksittäisen yhdistelmäluvapahakemuksen yhteydessä.

Jos päätöstä ei ole tehty tässä kohdassa säädettyssä määräajassa, tästä aiheutuvat seuraukset määräytyvät kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

3. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava päätöksestä hakijalle kirjallisesti asianomaisessa kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen ilmoitusmenettelyjen mukaisesti. Jos kolmannen maan kansalaisen työnantaja tekee hakemuksen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että työnantaja tiedottaa kolmannen maan kansalaiselle hakemuksen tilanteesta ja sen käsittelyn tuloksesta joutuisasti.
4. Jos hakemuksen tueksi esitetyt tiedot tai asiakirjat ovat kansallisessa lainsäädännössä tarkemmin säädettyjen perusteiden mukaan puutteelliset, toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava hakijalle kirjallisesti, mitä lisätietoja tai asiakirjoja tarvitaan, ja sen on asetettava kohtuullinen määräaika niiden toimittamiselle. Tämän artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun määräajan ja 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun pidennetyn ajan kulumisen keskeytyy, kunnes toimivaltainen viranomainen tai muut asiaankuuluvat viranomaiset ovat saaneet vaaditut lisätiedot. Jos lisätietoja tai -asiakirjoja ei ole toimitettu asetetussa määräajassa, toimivaltainen viranomainen voi hylätä hakemuksen.

6 artikla
Yhdistelmä lupa

1. Jäsenvaltioiden on myönnettävä yhdistelmä lupa käyttäen asetuksessa (EY) N:o 1030/2002 vahvistettua yhtenäistä kaavaa ja ilmoitettava työlupaa koskevat tiedot kyseisen asetuksen liitteessä olevan a kohdan 12 ja 16 alakohdan mukaisesti.

Jäsenvaltiot voivat ilmoittaa kolmannen maan kansalaisen työsuhdetta koskevia lisätietoja, kuten työnantajan nimen ja osoitteen, työpaikan, työn laadun, työajat ja palkan, paperimuodossa tai tallentaa tällaiset tiedot sähköisessä muodossa asetuksen (EY) N:o 1030/2002 4 artiklassa ja sen liitteessä olevan a kohdan 20 alakohdassa tarkoitettuun tavoin. Asetuksen (EY) N:o 1030/2002 4 artiklan mukaisesti kolmannen maan kansalaisella, jolle yhdistelmä lupa on myönnetty, on oikeus tarkistaa kyseiseen lupaan sisältyvät henkilötiedot ja tarvittaessa pyytää tietojen korjaamista tai poistamista.

2. Myöntäessään yhdistelmä luvan jäsenvaltiot eivät saa myöntää muita lupia todisteeksi hakijalla olevasta luvasta työmarkkinoille pääsyyn.

7 artikla

Muuta tarkoitusta kuin työntekoa varten myönnettyt oleskeluluvat

1. Myöntäessään asetuksen (EY) N:o 1030/2002 mukaisesti oleskelulupia muuta tarkoitusta kuin työntekoa varten jäsenvaltioiden on ilmoitettava työlupaa koskevat tiedot riippumatta siitä, minkä tyyppisestä luvasta on kyse.

Jäsenvaltiot voivat ilmoittaa kolmannen maan kansalaisen työsuhdetta koskevia lisätietoja, kuten työnantajan nimen ja osoitteen, työpaikan, työn laadun, työajat ja palkan, paperimuodossa tai tallentaa tällaiset tiedot sähköisessä muodossa asetuksen (EY) N:o 1030/2002 4 artiklassa ja sen liitteessä olevan a kohdan 20 alakohdassa tarkoitettuun tavoin. Asetuksen (EY) N:o 1030/2002 4 artiklan mukaisesti kolmannen maan kansalaisella, jolle oleskelulupa on myönnetty, on oikeus tarkistaa kyseiseen lupaan sisältyvät lisätiedot ja tarvittaessa pyytää tietojen korjaamista tai poistamista.

2. Myöntäessään asetuksen (EY) N:o 1030/2002 mukaisesti oleskelulupia jäsenvaltiot eivät saa myöntää muita lupia todisteeksi hakijalla olevasta luvasta työmarkkinoille pääsyyn.

8 artikla

Menettelyä koskevat takeet

1. Jos yhdistelmäluvan myöntämistä, muuttamista tai uusimista koskeva hakemus hylätään tai yhdistelmäluva peruutetaan unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen perusteiden nojalla, tällaisen päätöksen perusteet on esitettävä kirjallisessa ilmoituksessa.
2. Yhdistelmäluvan myöntämistä, muuttamista tai uusimista koskevan hakemuksen hylkäämispäätöksessä tai yhdistelmäluvan peruuttamista koskevassa päätöksessä on otettava huomioon kyseiseen tapaukseen liittyvät olosuhteet ja noudatettava suhteellisuusperiaatetta unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tällaiseen päätökseen on voitava hakea muutosta oikeusteitse asianomaisessa jäsenvaltiossa kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa kirjallisessa ilmoituksessa on mainittava, missä tuomioistuimessa tai miltä hallintoviranomaiselta asianomainen henkilö voi hakea päätökseen muutosta ja missä ajassa muutoksenhaku on tehtävä.
3. Edellä olevan 5 artiklan 2 kohdan mukaista päätöksen tekemiselle asetettua määräaikaa voidaan pidentää 30 päivällä poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa, jotka liittyvät hakemuksen monimutkaisuuteen, antamalla hakijalle ilmoitus tai tiedonanto kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti.
4. Direktiivin 11 artiklan 3 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettua määräaikaa voidaan pidentää 15 päivällä poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa.

9 artikla
Tietojen saatavuus

Jäsenvaltioiden on asetettava helposti saataville ja pyynnöstä toimitettava kolmannen maan kansalaiselle ja tulevalle työnantajalle

- a) asiaankuuluvat tiedot kaikista hakemusta varten tarvittavista asiakirjatodisteista ja mahdollisista perittävistä maksuista;
- b) tiedot maahantulon ja oleskelun edellytyksistä, mukaan lukien tiedot kolmansien maiden kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista, velvollisuuksista ja menettelyllisistä takeista, myös muutoksenhausta, sekä tiedot työntekijäjärjestöistä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

10 artikla
Maksut

Jäsenvaltiot voivat periä maksuja tämän direktiivin mukaisesta hakemusten käsittelystä. Jäsenvaltion hakemusten käsittelemisestä perimät maksut eivät saa olla suhteettomia tai kohtuuttomia. Jos hakemusten käsittelystä perittävistä maksuista huolehtii työnantaja, tämä ei voi periä kyseisiä maksuja kolmannen maan kansalaiselta.

11 artikla

Yhdistelmäluvan tarjoamat oikeudet

1. Myönnetyn yhdistelmäluvan voimassaoloaikana sen haltijalla on oikeus ainakin
 - a) saapua yhdistelmäluvan myöntäneen jäsenvaltion alueelle ja oleskella siellä edellyttäen, että luvan haltija täyttää kaikki kansallisen lainsäädännön mukaiset alueelle pääsyä koskevat vaatimukset;
 - b) liikkua vapaasti yhdistelmäluvan myöntäneen jäsenvaltion koko alueella kansallisessa lainsäädännössä säädettyissä rajoissa;
 - c) tehdä yhdistelmäluvan nojalla sallittua tiettyä työtä kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
 - d) saada tiedot haltijan oikeuksista, jotka liittyvät tämän direktiivin, muun unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön nojalla myönnettyyn lupaan.
2. Jäsenvaltioiden on sallittava yhdistelmäluvan haltijan vaihtaa työnantajaa. Jäsenvaltiot voivat asettaa minkä tahansa 3 kohdassa säädetystä edellytyksistä yhdistelmäluvan haltijan oikeudelle vaihtaa työnantajaa.
3. Yhdistelmäluvan voimassaoloaikana jäsenvaltiot voivat
 - a) vaatia, että työnantajan vaihtumisesta ilmoitetaan asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti;

- b) vaatia, että työnantajan vaihtaminen edellyttää työmarkkinatilanteen tarkistamista, jos asianomainen jäsenvaltio tarkastaa työmarkkinatilanteen yhdistelmäluvapahakemusten yhteydessä;
- c) vaatia vähimmäisaikaa, jonka ajan yhdistelmäluvan haltija on velvollinen työskentelemään ensimmäisen työnantajan palveluksessa.

Ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettu vähimmäisaika ei saa ylittää työsopimuksen tai luvan voimassaoloaikaa. Se ei saa missään tapauksessa olla kuutta kuukautta pidempi. Jäsenvaltioiden on sallittava se, että yhdistelmäluvan haltija vaihtaa työnantajaa ennen kyseisen vähimmäisajan päättymistä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joissa työnantaja rikkoo vakavasti työsuhteen ehtoja tai työoloja.

Jos jäsenvaltio edellyttää, että työnantajan vaihtumisesta ilmoitetaan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti, yhdistelmäluvan haltijan oikeus vaihtaa työnantajaa voidaan keskeyttää enintään 45 päiväksi päivästä, jona ilmoitus kansallisille toimivaltaisille viranomaisille tehtiin. Kyseisen ajanjakson aikana kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat tarkistaa tapauksen mukaan, täyttyvätkö ensimmäisen alakohdan b ja c alakohdassa säädetty edellytykset, ja myös tarkistaa, täyttyvätkö muut unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä säädetty vaatimukset edelleen. Jäsenvaltio voi vastustaa työnantajan vaihtamista kyseisen 45 päivän ajanjakson kuluessa.

4. Työttömyys ei sellaisenaan ole riittävä peruste yhdistelmäluvan peruuttamiselle edellyttäen, että
- a) työttömyysjakson kokonaisaika ei ylitä kolmea kuukautta yhdistelmäluvan voimassaoloaikana taikka kuutta kuukautta, jos kolmannen maan kansalaisella on ollut yhdistelmä lupa yli kaksi vuotta;
 - b) työttömyyden alkamisesta ja tarpeen mukaan sen päättymisestä ilmoitetaan asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille asiaankuuluvien kansallisten menettelyjen mukaisesti.

Poiketen siitä, mitä ensimmäisen alakohdan a alakohdassa säädetään, jäsenvaltio voi sallia sen, että yhdistelmäluvan haltija on työttömänä pidemmän ajanjakson.

Ensimmäisen alakohdan b alakohtaa sovellettaessa jäsenvaltioiden on määritettävä, onko kolmannen maan kansalaisen vai kolmannen maan kansalaisen työnantajan tehtävä ilmoitus toimivaltaisille viranomaisille.

Jos työttömyys kestää yli kolme kuukautta, jäsenvaltiot voivat vaatia yhdistelmäluvan haltijoita esittämään todisteet siitä, että heillä on riittävät varat itsensä elättämiseen turvautumatta asianomaisen jäsenvaltion sosiaaliavustusjärjestelmään.

Jos työn yhdistelmäluvan haltija löytää uuden työnantajan tässä kohdassa tarkoitetun sallitun työttömyysajan kuluessa ja jäsenvaltio asettaa uuden työpaikan vastaanottamiselle jonkin 3 kohdassa esitetyn edellytyksen, sen on sallittava yhdistelmäluvan haltijan oleskelu alueellaan, kunnes toimivaltaiset viranomaiset ovat tarkastaneet 3 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttymisen, vaikka sallittu työttömyysaika olisi päättynyt.

5. Jos yhdistelmäluvan voimassaolo päättyy sen uusimista koskevan menettelyn aikana, jäsenvaltioiden on sallittava kolmannen maan kansalaisen oleskelu alueellaan aivan kuin kyseinen kolmannen maan kansalainen olisi yhdistelmäluvan haltija, kunnes toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet päätöksen sen uusimista koskevasta hakemuksesta.
6. Jos jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset toteavat kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti, että on perusteltua syytä olettaa, että yhdistelmäluvan haltijalla on ollut Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/52/EY²⁴ 2 artiklan i alakohdassa määritellyt erityistä hyväksikäyttöä osoittavat työolot, kyseisen jäsenvaltion on pidennettävä tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettua sallittua työttömyysaikaa kolmella kuukaudella.

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/52/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009, maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavia seuraamuksia ja toimenpiteitä koskevista vähimmäisvaatimuksista (EUVL L 168, 30.6.2009, s. 28).

III luku

Oikeus yhdenvertaiseen kohteluun

12 artikla

Oikeus yhdenvertaiseen kohteluun

1. Edellä 3 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettuja kolmansista maista tulleita työntekijöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti oleskelujäsenvaltion kansalaisten kanssa ainakin seuraavilta osin:
 - a) työehdot ja -olot, mukaan lukien palkka ja irtisanominen, työaika, vapaat ja lomat ja miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu sekä työterveys ja -turvallisuus;
 - b) lakko- ja työtaisteluoikeus jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön ja käytäntöjen mukaisesti, yhdistymisvapaus sekä vapaus liittyä työntekijöitä tai työnantajia edustavaan järjestöön tai minkä tahansa ammattialan järjestöön ja olla sellaisen jäsen, mukaan lukien tällaisten järjestöjen suomat oikeudet ja etuudet, kuten oikeus neuvotella ja tehdä työehtosopimuksia, sanotun kuitenkin rajoittamatta yleisestä järjestyksestä ja yleisestä turvallisuudesta annettujen kansallisten säännösten soveltamista;
 - c) yleissivistävä ja ammatillinen koulutus;

- d) tutkintojen, todistusten ja muun ammattipätevyyden tunnustaminen asianomaisten kansallisten menettelyjen mukaisesti;
- e) sosiaaliturvan alat sellaisina kuin ne on määritelty asetuksessa (EY) N:o 883/2004;
- f) veroetuudet, jos työntekijän katsotaan asuvan verotuksellisesti kyseisessä jäsenvaltiossa;
- g) yleisesti tarjolla olevien tavaroiden ja palvelujen saatavuus ja tarjonta, kansallisen lainsäädännön mukaiset julkisen ja yksityisen asunnon saamiseen liittyvät menettelyt mukaan lukien, sanotun kuitenkin rajoittamatta unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaista sopimusvapautta;
- h) työvoimatoimistojen tarjoamat neuvontapalvelut ja tiedot.

2. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa yhdenvertaista kohtelua, joka perustuu

- a) 1 kohdan c alakohtaan,
 - i) rajoittamalla sen soveltamisen sellaisiin kolmansista maista tulleisiin työntekijöihin, jotka ovat työsuhteessa tai jotka ovat olleet työsuhteessa ja ovat rekisteröityneet työttömiksi työnhakijoiksi;
 - ii) jättämällä sen soveltamisalan ulkopuolelle ne kolmansista maista tulleet työntekijät, jotka ovat päässeet jäsenvaltioiden alueelle direktiivin (EU) 2016/801 mukaisesti;
 - iii) jättämällä sen soveltamisalan ulkopuolelle opintotuet ja -lainat sekä toimeentulotuet ja -lainat tai muut tuet ja lainat;

- iv) asettamalla kansallisen lainsäädännön mukaisesti erityisiä vaatimuksia korkeakoulutason koulutukseen ja toisen asteen jälkeiseen koulutukseen sekä ammatilliseen koulutukseen, joka ei liity suoraan tiettyyn työllistymiseen tähtäävään toimintaan, pääsyn edellytykseksi; näitä voivat olla kielitaitovaatimukset ja lukukausimaksujen maksaminen;
- b) 1 kohdan e alakohtaan, rajoittamalla tuon alakohdan nojalla myönnettyjä oikeuksia kolmansista maista tulleiden työntekijöiden osalta, mutta ne eivät saa rajoittaa niitä työsuhteessa olevien tai vähintään kuuden kuukauden ajan työsuhteessa olleiden ja työttömiksi työnhakijoiksi rekisteröityjen kolmansista maista tulleiden työntekijöiden osalta.

Lisäksi jäsenvaltiot voivat päättää, ettei 1 kohdan e alakohtaa perhe-etuuksien osalta sovelleta kolmannen maan kansalaisiin, joilla on lupa työskennellä jäsenvaltion alueella enintään kuuden kuukauden ajan, kolmannen maan kansalaisiin, joille on myönnetty maahan pääsy opiskelua varten, tai kolmannen maan kansalaisiin, joilla on lupa työskennellä viisumin perusteella;
- c) 1 kohdan f alakohtaan, rajoittamalla veroetuuksia koskevan yhdenvertaisen kohtelun soveltamisen tapauksiin, joissa niiden perheenjäsenten rekisteröity tai tavanomainen asuinpaikka, joiden osalta kolmannelta maasta tullut työntekijä vaatii etuuksia, on asianomaisen jäsenvaltion alueella;

d) 1 kohdan g alakohtaan,

- i) rajoittamalla sen soveltamisen työsuhteessa oleviin kolmansista maista tulleeisiin työntekijöihin;
- ii) rajoittamalla asunnon saantia, lukuun ottamatta yksityisen asunnon vuokrausta, kansallisessa lainsäädännössä säädetyissä rajoissa.

3. Oikeus 1 kohdassa säädettyyn yhdenvertaiseen kohteluun ei rajoita jäsenvaltion oikeutta peruuttaa tämän direktiivin nojalla myönnetty oleskelulupa, muuta tarkoitusta kuin työntekoa varten myönnetty oleskelulupa tai jokin muu lupa työskennellä jäsenvaltiossa taikka kieltäytyä uusimasta tällaista lupaa.
4. Kolmansista maista tulleet työntekijät, jotka muuttavat kolmanteen maahan, tai näiden työntekijöiden asemasta johtuvia oikeuksia hyödyntävät kolmansissa maissa asuvat heidän jälkeensä jääneet henkilöt saavat työntekijän aiempaan työskentelyyn perustuvat vanhuuteen, työkyvyttömyyteen tai kuolemaan liittyvät lakisääteiset eläkkeet, jotka on ansaittu asetuksen (EY) N:o 883/2004 3 artiklassa tarkoitetun lainsäädännön mukaisesti, samoin ehdoin ja samansuuruisina kuin kyseisen jäsenvaltion kansalaiset silloin, kun nämä muuttavat kolmanteen maahan.

13 artikla

Seuranta, arviointi, tarkastukset ja seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä toimenpiteistä, joilla estetään työnantajien mahdollisia väärinkäytöksiä ja määrätään seuraamuksia, jos työnantajat rikkovat 12 artiklan nojalla annettuja yhdenvertaista kohtelua koskevia kansallisia säännöksiä. Toimenpiteisiin on kuuluttava seuranta, arviointi ja tarvittaessa tarkastukset erityisesti aloilla, joilla on suuri työntekijöiden oikeuksien loukkausten riski, kansallisen lainsäädännön tai hallinnollisen käytännön mukaisesti.
2. Jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista työnantajille, jotka eivät ole täyttäneet tämän direktiivin mukaisia velvoitteitaan. Näiden seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että työsuojelutarkastuksista vastaavilla viranomaisilla tai muilla toimivaltaisilla viranomaisilla ja, jos kansallisessa lainsäädännössä jäsenvaltion kansalaisten osalta niin säädetään, työntekijöiden etua ajavilla järjestöillä on pääsy työpaikalle. Jos työnantaja tarjoaa majoituksen ja jos kansallisessa lainsäädännössä jäsenvaltion kansalaisten osalta niin säädetään, pääsy työpaikalle sisältää pääsyn kyseiseen majoitukseen edellyttäen, että kolmannesta maasta tullut työntekijä suostuu tällaiseen pääsyyn.

14 artikla

Kantelujen ja muutoksenhaun helpottaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytössä on tehokkaita mekanismeja, joiden avulla kolmansista maista tulleet työntekijät voivat tehdä kanteluja työnantajastaan
 - a) suoraan;
 - b) sellaisten kolmansien osapuolten välityksellä, joille kansallisessa lainsäädännössä vahvistettujen perusteiden mukaisesti on oikeutettua etua tämän direktiivin ja sen nojalla hyväksytyjen kansallisten säännösten noudattamisen varmistamisesta; ja
 - c) jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen välityksellä, kun kansallisessa lainsäädännössä näin säädetään.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut kolmannet osapuolet voivat aloittaa kolmannesta maasta tulleen työntekijän suostumuksella hänen puolestaan tai kyseistä kolmannesta maasta tullutta työntekijää tukeakseen hallinnollisen tai siviilioikeudellisen menettelyn, jonka tarkoituksena on varmistaa, että tätä direktiiviä ja tämän direktiivin nojalla hyväksytyjä kansallisia säännöksiä noudatetaan.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmansista maista tulleilla työntekijöillä on samat mahdollisuudet kuin oleskelujäsenvaltion kansalaisilla seuraavien osalta:
- a) toimenpiteet, jotka suojelevat irtisanomiselta tai muulta epäsuotuisalta kohtelulta, joka johtuu työnantajan reagoinnista yrityksessä tehtyyn kanteluun;
 - b) oikeudelliset menettelyt, joiden tarkoituksena on varmistaa tämän direktiivin ja sen nojalla annettujen kansallisten säännösten noudattaminen.

IV luku

Loppusäännökset

15 artikla

Suotuisammat säännökset

1. Tämä direktiivi ei estä soveltamasta suotuisampia säännöksiä, jotka sisältyvät
 - a) unionin oikeuteen, mukaan lukien kahden- tai monenväliset sopimukset, jotka unioni tai unioni ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet yhden tai useamman kolmannen maan kanssa; ja
 - b) kahden- tai monenvälisiin sopimuksiin, jotka yksi tai useampi jäsenvaltio on tehnyt yhden tai useamman kolmannen maan kanssa.
2. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen hyväksyä tai pitää voimassa säännöksiä, jotka ovat suotuisampia sen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden kannalta.

16 artikla

Yleisölle suunnattu tiedotus

Kunkin jäsenvaltion on asetettava helposti yleisön saataville, myös käyttämällä lähteitä, jotka ovat saatavilla asiaankuuluvissa kolmansissa maissa, säännöllisesti ajantasaistetut tiedot

- a) edellytyksistä, joita sovelletaan työntekoa varten tapahtuvaan kolmansien maiden kansalaisten pääsyyn sen alueelle ja siellä oleskeluun;
- b) kaikista yhdistelmä lupahakemusta varten tarvittavista asiakirjatodisteista;
- c) maahantulon ja oleskelun edellytyksistä, mukaan lukien tiedot kolmansien maiden kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista, velvollisuuksista ja menettelyllisistä takeista.

17 artikla

Kertomukset

1. Komissio toimittaa säännöllisin väliajoin ja ensimmäisen kerran viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [viisi vuotta tämän direktiivin voimaantulosta] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta jäsenvaltioissa ja tekee tarpeelliseksi katsomansa muutosehdotukset.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 862/2007²⁵ mukaisesti ensimmäisen kerran viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2028 ja sen jälkeen vuosittain komissiolle (Eurostat) tilastotiedot niiden kolmansien maiden kansalaisten lukumääristä, jotka ovat hakeneet yhdistelmälupaa, joille on myönnetty yhdistelmälupa ja joiden yhdistelmälupa on uusittu tai peruutettu edellisen kalenterivuoden aikana. Kyseiset tilastot on laadittava yhden kalenterivuoden viitejaksoittain, jaoteltava päätöstyypin, päätöksen syyn, lupien voimassaolon pituuden, kansalaisuuden, sukupuolen ja iän sekä mahdollisesti saatavilla olevan ammatin mukaan ja toimitettava kuuden kuukauden kuluessa viitejakson päättymisestä.

18 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava 2 artiklan 2 alakohdan, 3 artiklan 2 ja 5 kohdan, 4 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan, 5 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan, 6 artiklan 1 kohdan, 7 artiklan 1 kohdan, 8 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan, 9 artiklan, 10 artiklan, 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan, 11 artiklan 2–6 kohdan, 12 artiklan 1 kohdan a, b, g ja h alakohdan, 12 artiklan 2 kohdan d alakohdan ii alakohdan sekä 13, 14, 16 ja 17 artiklan noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [kahden vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta]. Niiden on viipymättä toimitettava kyseiset säännökset kirjallisina komissiolle.

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 862/2007, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, muuttoliikettä ja kansainvälistä suojelua koskevista yhteisön tilastoista sekä ulkomaisia työntekijöitä koskevien tilastojen laatimisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 311/76 kumoamisesta (EUVL L 199, 31.7.2007, s. 23).

Kyseisissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Niissä on myös mainittava, että voimassa olevissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä olevat viittaukset tällä direktiivillä kumottuun direktiiviin on katsottava viittauksiksi tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset ja maininta tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

19 artikla

Kumoaminen

Kumotaan ... päivästä ...kuuta ... [tämän direktiivin 18 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainittua päivää seuraavasta päivästä] direktiivi 2011/98/EU, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta jäsenvaltioiden velvollisuuteen noudattaa liitteessä I olevaa määräaika, jonka kuluessa niiden on saatettava siinä mainittu direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä II olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

20 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämän direktiivin 1 artiklaa, 2 artiklan 1, 3 ja 4 kohtaa, 3 artiklan 1, 3 ja 4 kohtaa, 4 artiklan 3 ja 5 kohtaa, 5 artiklan 1 kohtaa, 6 artiklan 2 kohtaa, 7 artiklan 2 kohtaa, 8 artiklan 1 kohtaa, 11 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohtaa, 12 artiklan 1 kohdan c–f alakohtaa, 2 kohdan a, b ja c alakohtaa ja d alakohdan i alakohtaa sekä 3 ja 4 kohtaa ja 15 artiklaa sovelletaan ... päivästä ...kuuta ... [tämän direktiivin 18 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa esitettyä päivää seuraava päivä].

21 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

LIITE I

Määräaika saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä

(19 artiklassa tarkoitettu)

Direktiivi	Määräaika saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä
2011/98/EU	25. joulukuuta 2013

LIITE II

Vastaavuustaulukko

Direktiivi 2011/98/EU	Tämä direktiivi
1 artikla	1 artikla
2 artikla	2 artikla
3 artikla	3 artikla
—	3 artiklan 5 kohta
4 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen virke	4 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen virke
4 artiklan 1 kohdan kolmas virke	4 artiklan 2 kohta
4 artiklan 2 kohta	4 artiklan 3 kohta
4 artiklan 3 kohta	4 artiklan 4 kohta
4 artiklan 4 kohta	4 artiklan 5 kohta
5 artikla	5 artikla
6 artikla	6 artikla
7 artikla	7 artikla
8 artikla	8 artikla
—	8 artiklan 3 kohta
—	8 artiklan 4 kohta
9 artikla	9 artiklan a alakohta
—	9 artiklan b alakohta
10 artikla	10 artikla
11 artikla	11 artiklan 1 kohta
—	11 artiklan 2–5 kohta
12 artikla	12 artikla
—	13 artikla
—	14 artikla

Direktiivi 2011/98/EU	Tämä direktiivi
13 artikla	15 artikla
14 artikla	16 artiklan a alakohta
–	16 artiklan b ja c alakohta
15 artikla	17 artikla
16 artikla	18 artikla
–	19 artikla
17 artikla	20 artikla
18 artikla	21 artikla
–	Liite I
–	Liite II